

Startnotitie Omgevingsvisie Deelgebied Kanaleneiland en Transwijk

1. Achtergrond

In Kanaleneiland is voor het laatst in 2005 en 2009 een ruimtelijke visie opgesteld die heeft geleid tot uitwerking in deelvisies voor het noord, midden (GEM-gebied) en zuid gebied. Voor Transwijk is in 2009 een ruimtelijke visie opgesteld.

De visies zijn destijds opgesteld en uitgevoerd samen met de drie woningbouwverenigingen (Portaal, Bo-Ex en Mitros). De hele ontwikkeling van het middengebied van Kanaleneiland en de renovatie & herinrichting van de noordzijde van Kanaleneiland zijn de afgelopen 10 jaar in dit kader uitgevoerd. Daarnaast staat nog enkele renovaties op stapel van zowel Bo-Ex, Portaal als Mitros die nog altijd voortkomen uit deze visies.

Deze ontwikkelingen hebben geresulteerd in een sterke verbetering van Kanaleneiland en Transwijk. Toch blijven het gebieden die onze aandacht vragen als het gaat om de leefbaarheid en veiligheid – we zijn nog niet klaar.

Doel van de omgevingsvisie Kanaleneiland en Transwijk

Het primaire doel van de omgevingsvisie is om de opwaartse lijn die de afgelopen tien jaar is ingezet door te zetten en de leefbaarheid in de wijk vast te houden en te versterken. De omgevingsvisie Kanaleneiland en Transwijk geeft de globale richting aan waarin de wijk zich de komende circa 20 jaar, zal ontwikkelen.

In de omgeving van Kanaleneiland en Transwijk worden diverse planontwikkelingen voorbereid, die invloed zullen hebben op de wijk. Het streven is om de wijk te laten meeprofiteren van de ontwikkelingen die in de nabijheid plaatsvinden.

Met een Omgevingsvisie voor Kanaleneiland en Transwijk kunnen we onderzoeken hoe de wijk kan gedijen en ontstaan de kaders voor een volgend traject van wijkverbeteringen. We nemen daarom samen met Portaal, Bo-Ex, Mitros en het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden het initiatief voor het opstellen van een omgevingsvisie Kanaleneiland-Transwijk. Deze partners zijn niet alleen medeopdrachtgever voor de ontwikkeling van de Omgevingsvisie Kanaleneiland en Transwijk, maar ook co-financiers. Elk van deze partijen draagt actief bij aan de wijkverbetering en wil dit de komende jaren blijven doen. We werken in één team, met inbreng van alle vijf de opdrachtgevers.

Het opstellen van een startnotitie en vaststelling daarvan door de raad is nieuw. Op basis van een evaluatie van het werken met deze eerste startnotities wordt besloten welke werkwijze in de toekomst gevolgd zal worden.

Een omgevingsprogramma

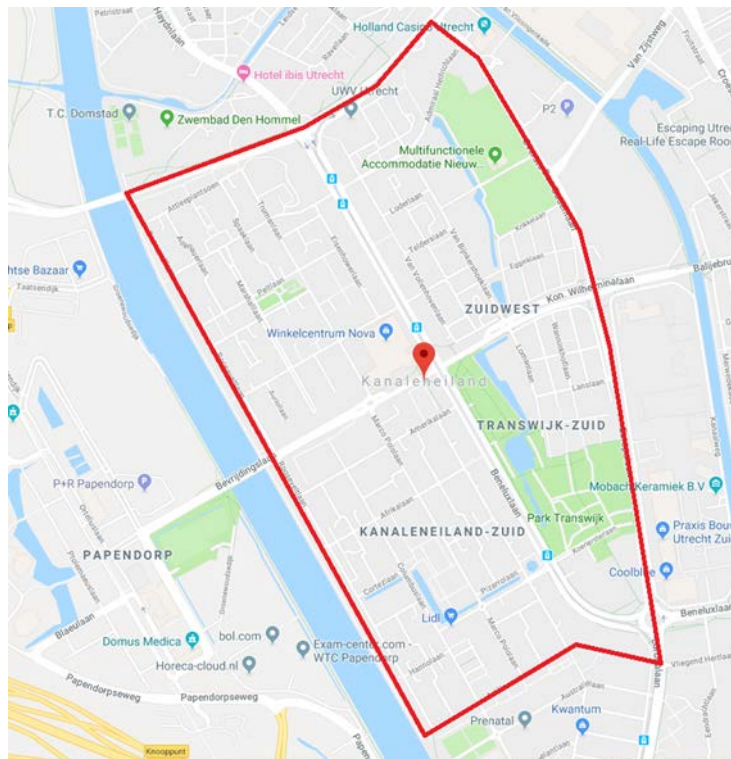
Daarnaast willen we met deze ketenpartners in aanvulling op de Omgevingsvisie ook een Omgevingsprogramma opstellen dat een vervolg geeft aan het lopende traject van herontwikkeling en renovatie. Het omgevingsprogramma is flexibeler van aard en kan sneller inspringen op trends. Met het Omgevingsprogramma kunnen we daadwerkelijk uitvoering geven aan de verbetering van de wijk.

De samenwerking met Portaal, Bo-Ex, Mitros en het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden om tot een omgevingsvisie Kanaleneiland-Transwijk te komen is ondertussen van start gegaan, omdat alle partijen urgentie voelen om naast omgevingsvisie voor de wijk, meteen ook een omgevingsprogramma te maken. De lopende en op stapel staande projecten en ontwikkelingen van onze ketenpartners en anderen krijgen daarin een plek.

Het omgevingsprogramma kan gezien worden als een uitvoeringsprogramma met een planning. Deze wordt vastgesteld door het college.

Begrenzing gebied Omgevingsvisie Kanaleiland en Transwijk:

- Noordzijde; de Dominee Martin Luther Kinglaan en de Weg der Verenigde Naties,
- Oostzijde; de Overste Den Oudenlaan en de Europalaan,
- Zuidzijde; de Aziëlaan,
- Westzijde; het Amsterdam-Rijnkanaal.

2. Thema's

De gemeente, Portaal, Bo-Ex, Mitros en het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden hebben behoefte aan een gezamenlijke, integrale visie voor Kanaleiland en Transwijk vanwege de opgaven over en afstemming van verscheidene thema's. Samen met betrokken partijen uit de wijk wordt bedacht welke thema's uit het stedelijk beleid primair belangrijk zijn om verder uit te werken voor Kanaleiland en Transwijk.

We kunnen ons voorstellen dat het gaat om in elk geval de volgende thema's;

- Identiteit: Welke functie heeft de wijk in de stad? Wie woonden, wonen er nu in de wijk en hoe ontwikkelt zich dat? Willen we daarop ingrijpen? Wat moet blijven en wat veranderen?
- Wonen: Aan welke typen woningen is behoefte kijken vanuit de identiteit van de wijk en willen we daarin sturen? Welke kansen voor verdichting of sloop/nieuwbouw zijn er en draagt dat positief bij aan leefbaarheid en veiligheid in de wijk? Hoe verbeteren we de menging van bewonersgroepen en woningtypen? Is de huidige opbouw en structuur van deze naoorlogse wijken passend bij deze tijd?
- Veiligheid, gezondheid en leefbaarheid: Hoe zorgen we voor een veilig(er) en gezond(er) woon- en leefklimaat voor iedereen? Welke fysieke ingrepen zijn mogelijk

om de sociale veiligheid van de wijk te verbeteren? Welke sociale thema's leven in de wijk?

- Energietransitie en duurzaamheid: Welke mogelijkheden zijn er voor de energietransitie en op welke termijn? Hoe willen we omgaan met duurzaamheid en circulariteit?
- Openbaar groen en klimaat: Hoe gebruiken we de openbare ruimte in de toekomst? Hoe richten we de openbare ruimte daarop in? Hoe maken we de wijk klimaatbestendig?
- Economie: Hoe houden we het voorzieningenniveau sterk en op niveau? Is wijk economie mogelijk? Kunnen meer mensen aan de slag in de wijk? Willen we uniforme woonwijken behouden, of werken aan meer gemengde wijken met een mix van wonen en werken?
- Mobiliteit en verkeer: Welke ingrepen zijn mogelijk om de verkeersveiligheid te verbeteren? Hoe ontwikkelt mobiliteit zich de komende jaren in deze subwijken? Welke ruimte krijgen de verschillende vervoerswijzen en hoe geven we ruimte aan nieuwe mobiliteitsconcepten? Hoe lossen we parkeren voor fiets en auto op?
- Inbedding in de stad: Wat betekenen de majeure omliggende projecten MWKZ, Groenewoud etc, en hoe benutten we die kansen voor Kanaleneiland en Transwijk?

3. Relatie met omgevingsvisie Utrecht en stedelijke kaders

In de omgevingsvisie Utrecht staat het gemeentelijke beleid over de leefomgeving. De omgevingsvisie Utrecht bestaat uit 3 delen;

1. *De koers*: de stip op de horizon voor de langere termijn.
2. *Thematisch beleid*: het beleid over een bepaald onderwerp, bijvoorbeeld groen of parkeren. Dit is beleid dat in de hele gemeente geldt.
3. *Gebiedsbeleid*: beleid dat alleen in een bepaald gebied geldt. Soms zijn er tegenstrijdige belangen of spreekt het thematisch beleid elkaar tegen. In het gebiedsbeleid leest u welke afweging de gemeenteraad dan heeft gemaakt voor een bepaald gebied. Staat een onderwerp niet in het gebiedsbeleid, dan geldt het thematisch beleid over dit onderwerp.

In principe is al het stedelijk beleid, zoals opgenomen in de stadsbrede omgevingsvisie, van toepassing. Dit beleid bestaat uit de (actualisatie van de) RSU en door de gemeenteraad vastgestelde beleidsnota's die daaraan ten grondslag liggen. Het is online te vinden op <https://omgevingsvisie.utrecht.nl/thematisch-beleid/>. Vanuit het stedelijke beleid wordt er een vertaalslag gemaakt naar het gebiedsbeleid.

De omgevingsvisie Kanaleneiland en Transwijk valt onder punt 3; gebiedsbeleid.

Op de thema's die voor de omgevingsvisie Kanaleneiland en Transwijk van belang zijn, wordt samen met betrokkenen uitgewerkt hoe het stedelijke beleid wordt vertaald naar wijkniveau. Mocht daar een tegenstrijdigheid in ontstaan, dan zal de gemeenteraad daarin uiteindelijk de beslissing nemen. Staat een onderwerp niet in het gebiedsbeleid, dan geldt het thematisch beleid over dit onderwerp.

4. Scope en afstemming lopende projecten

Momenteel lopen er in en rondom het gebied Kanaleneiland-Transwijk een aantal ontwikkelingen die een positief effect zullen hebben op het gebied en die een plek zullen krijgen in de omgevingsvisie voor de wijk. Denk daarbij bijvoorbeeld aan;

- Primair speelt het vasthouden en verder verbeteren van de leefbaarheid en de veiligheid in de wijk.

- Het inbedden van de lopende of geprogrammeerde ontwikkelingen binnen het gebied, veelal initiatieven voor woningbouw of transformatie (ca 15 ontwikkelingen zowel van particuliere partijen als van woningcorporaties).
- Het vormgeven en inbedden van de aankomende investeringen door met name de woningcorporaties in dit gebied, met name in het noordelijk en zuidelijk deel van Kanaleneiland (renovatie/ sloop/ nieuwbouw).
- Het vernieuwen van de woningbouw in de wijk op basis van de woonvisie en het stadsakkoord.
- Het programmeren van nieuwe gemeentelijke investeringen in de openbare ruimte (aansluitend aan de investeringen door de corporaties in de gebouwde omgeving).
- Het vormgeven van en aansluiten bij de ontwikkeling van de Merwedekanaalzone (Fietsverbindingen, parkeren op afstand, relatie met Transwijk en Park Transwijk).
- Het aansluiten bij de Visie op de A-12 zone (onderdeel van de RSU 2040).
- Het vormgeven van en aansluiten bij het mobiliteitsvraagstuk (o.a. nieuwe HOV verbinding, bereikbaarheid, optioneel doortrekken stadsboulevard).
- Het vormgeven van en aansluiten bij het beleid over Duurzaamheid en Energietransitie.
- Het vormgeven van de ambities voor een gezonde stad voor iedereen.
- Het inbedden van het Rondje Stadseiland (deze bestaat uit een groene, recreatieve route die bijdraagt aan een prettige en gezonde leefomgeving van de bewoners).
- Het aansluiten bij de ontwikkeling van Groenewoud en de Taats (Dat worden nieuwe woonwijken aan het Amsterdam-Rijnkanaal, op het bedrijventerrein Papendorp).

Tijdens het opstellen van de omgevingsvisie lopen deze trajecten door. Uiteraard vindt afstemming plaats over wat de ontwikkelingen betekenen voor de omgevingsvisie Kanaleneiland Transwijk en andersom.

De in dit hoofdstuk genoemde ontwikkelingen en projecten hebben invloed op de op te stellen omgevingsvisie.

5. Proces en participatie

De omgevingsvisie is een middel om in gesprek te gaan met de betrokkenen in wijk en de belangrijke stakeholders. Vanuit de Omgevingswet wordt de gemeente gevraagd een (deel)omgevingsvisie op te stellen in dialoog met en met participatie van bewoners, ondernemers, organisaties en instellingen, inclusief andere overheden. De wijze waarop het proces georganiseerd wordt, staat de gemeente vrij. Per deelgebied kan dit verschillend ingevuld worden afhankelijk van de thematiek en belanghebbenden.

Deze insteek past bij de wens van de gemeente om samen de stad te maken.

In samenwerking met Portaal, Bo-Ex, Mitros en het Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden zetten wij het participatietraject op om bewoners en betrokkenen in de wijk te betrekken bij het opstellen van de Omgevingsvisie Kanaleneiland en Transwijk.

6. Betrokkenheid gemeenteraad

Het is aan de gemeenteraad zelf om te bepalen op welke wijze zij betrokken wil zijn.

Ideaaltypisch kan de raad op verschillende wijzen betrokken worden:

- Klassiek model: Kaders voorafstellen, het proces overlaten aan de gemeentelijke organisatie en besluitvorming achteraf
- Netwerk model: Náást de formele taken om vooraf kaders te stellen en besluitvorming achteraf, ook (naar eigen inzicht) als 'netwerkpartner' deelnemen aan de dialoog om te komen tot een omgevingsvisie Kanaleneiland en Transwijk.

Voor Omgevingsvisie Kanaleneiland Transwijk stellen wij voor dat de gemeenteraad deelneemt aan het proces zoals beschreven aan het klassieke model. We zullen de raad uitnodigen voor participatiemomenten; het is dan aan de raad of men de uitnodiging accepteert.

Dat houdt in dat;

- Zodra de thema's die vanuit de wijk belangrijk worden gevonden voor deze omgevingsvisie bekend zijn, wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de thema's,
- De raadsleden worden uitgenodigd voor de momenten in het traject dat actief het gesprek met betrokkenen plaatsvindt.
- De raad uiteindelijk de omgevingsvisie Kanaleneiland en Transwijk al dan niet (gewijzigd) vast stelt.

7. Planning en organisatie

Organisatie

De omgevingsvisie Kanaleneiland en Transwijk is vooral gericht op het *fysieke* domein en de *leefbaarheid* in de volle breedte en daarbinnen integraal van opzet. De vele thema's raken de portefeuilles van het gehele college. Wethouder Klaas Verschuure treedt op als coördinerend wethouder namens het college.

Portaal, Bo-Ex, Mitros en het Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden zullen parallel hun besturen informeren. De betrokkenheid van (de besturen van) deze partners is belangrijk voor het draagvlak voor het omgevingsprogramma, waarin afspraken worden gemaakt over uitvoering, planning en investeringen in de komende jaren. Het plan is om als eerste een stedenbouwkundige studie/visie voor het gebied uit te voeren (en deze af te ronden medio 2019). Op basis daarvan worden gesprekken gevoerd met de initiatiefnemers, zodat die ontwikkelingen niet hoeven te wachten totdat de volledige omgevingsvisie gereed is. Zo kunnen de processen van de ontwikkelingen en de visie deels parallel lopen.

Globale planning en fasering omgevingsvisie Kanaleneiland en Transwijk

Fase 1: Kwartier maken in en met de wijk	medio 2019
Stedenbouwkundige studie/visie	
Vaststellen starnotitie in de Raad en raden van bestuur van de partners	Medio 2019
Fase 2: Ophalen thema's vanuit de wijk	3 ^{de} /4 ^{de} kwartaal 2019
Raad informeren over de thema's	Begin 2020
Fase 3: uitwerken thema's, keuzes maken en opstellen concept Omgevingsvisie met betrokkenen, schrijven en vormgeving	1 ^{ste} kwartaal 2020
Brede terugkoppeling aan de wijk	2 ^{de} kwartaal 2020
Ter inzage legging ontwerp Omgevingsvisie	2 ^{de} kwartaal 2020
Fase 4: het opstellen van een omgevingsprogramma vanuit de Omgevingsvisie	3 ^{de} kwartaal 2020
besluitvorming door de raad	4 ^{de} kwartaal 2020
Vaststelling van het omgevingsprogramma in het college	4 ^{de} kwartaal 2020